

POTOPUL

Potopul e o piesă din repertoriul Trupei din Vilna. Acest simplu fapt constituie pentru o lucrare de teatru o garanție de valoare. Nimic din ce s-a jucat acolo n-a fost ales la întâmplare. Totul răspundea unei duble preocupări de expresie artistică și de semnificație umană.

Trupa din Vilna a fost mai mult decât o trupă bună. A fost un teatru. A fost o școală. A fost manifestarea de teatru cea mai completă, pe care am cunoscut-o în România.

Spectacole bune n-au lipsit poate niciodată la noi: ele au fost însă totdeauna răzlete, întâmplătoare. Au fost spectacole care s-au „nimerit” să fie bune. Așa se face de obicei teatru: la nimerală.

Trupa din Vilna reprezenta însă o gândire și o conștiință de artă. Nu tot ce s-a jucat acolo a avut succes. Dimpotrivă, ne amintim de grave căderi și dureroase eșecuri. Dar și ele porneau din neliniște și din îndrăzneală, nu din dezorientare. Căderi sau succese - reprezentau deopotrivă o voință superioară de artă. Există succese nedemne și există căderi nobile.

Generații mai tinere de spectatori nu vor putea să-și imagineze căldura, lumina, mișcarea unui spectacol al Teatrului din Vilna. Era un teatru sărac, dar ardea acolo flacăra spiritului. Erau acolo actori de imens talent (Bulow, Stein, Kamen, Orleska, Lares, Kadison) - dar ceea ce îi depășea pe toți, era echipa lor, conlucrarea lor, trupa lor. Toți laolaltă făceau altceva - un lucru mai înalt, mai puternic, mai luminos - decât fiecare în parte. Rupți de acolo, despărțiți unul de altul, fiecare din ei era mai puțin. (Cu ce tristețe am revăzut prin 1931, un Bulow diminuat, pentru că era singur! Și ce sfâșietoare vești ne veneau despre Stein, despre Kamen, porniți fiecare pe alte drumuri!).

Într-un fel, *Potopul* e însăși povestea Trupei din Vilna. Este o dramă și o comedie a singurătății și a tovrășiei. „Să facem din mâinile și inimile noastre un lanț” - strigă undeva un personaj, într-o clipă de spaime și primedie.

Oamenii Trupei din Vilna făcuseră din mâinile și inimile lor un lanț. Drept urmare, ne-au dat câțiva ani miraculoși de artă. Când inimile s-au despărțit, când mâinile s-au rupte unele de altele, când „lanțul” s-a destrămat - totul s-a pierdut. Poate nu totul. Rămănea amintirea aceluia miracol din anii 1924-1926.

*

Am tradus *Potopul* la cererea prietenilor mei Beate Fredanov și A. Ființi. A fost mereu ideea lor fixă (cum spune alt personaj al piesei). Voiau să joace *Potopul*, fiindcă *Potopul* spune ceva. Are un sens. Are un tălc. Nu e numai o piesă: este o chemare. Beate și Ființi reprezintă un tip de actor, care își recunoaște răspunderi mai mari decât cele pe care i le atribuie în mod obișnuit moravurile de teatru. Ei cred că actorul e responsabil de ceea ce joacă și solidar cu ceea ce joacă. Repertoriul nu poate fi lăsat pe mâna impresarilor. Un actor se definește desigur prin ceea ce joacă - dar, în aceeași măsură, prin ceea ce refuză să joace.

*

A fișul spectacolului ce se prezintă azi spune că *Potopul* e o „prelucrare după Berger”.

Termenul e compromis. Tot felul de înjositoare metode de fapt artistic se ascund la noi și aiurea (dar mai ales la noi), sunt denumirea de „prelucrare”, „adaptare”, „versiune” etc. Am fi vrut să evităm acest cuvânt - dar el reprezintă de astă-dată un fapt. Am scris din nou, am prelucrat piesa lui Berger: i-am adăugat scene, am introdus un personaj nou. Echilibrul spectacolului ne cerea, ne impunea aceste schimbări de text.

Piesa originală n-o avem și în împrejurările de astăzi nici n-o putem avea. Am folosit textul Trupei din Vilna, dar după ce l-am tradus, ne-am dat sama că era prea scheletic, prea schematic. Materialul era, excelent, dar mai mult schițat. Am păstrat în totul structura dramatică a operei, dar am amplificat acest material.

Sperăm că n-am greșit luându-ne o asemenea libertate. Sperăm mai ales că n-am trădat spiritul autorului.

MIHAIL SEBASTIAN
(„Programul de sală”)

ACTUL II
(Același decor. Din cabinetul din stânga se aude zgomot de voci și pahare. D-ra King singură în scenă cântă la pian. După câteva măsură se oprește. Intră O'Neil.)

Scena I (O'Neil – D-ra King)

O'NEIL: *(Intrând din stânga):* De ce te-ai oprit, domnișoară? De ce nu mai cânti?
KING: Nu pot. *(Inchide cu un gest hotărât capacul pianului și ridicându-se, vine spre O'Neil).* D-le O'Neil, nu mai e nici o scăpare?

O'NEIL: Femečkoătoare domnișoară King, nici una.
KING: Nu o să mă leșim niciodată de aici?
O'NEIL: Adorabilă domnișoară King, niciodată.
KING: E îngrozitor.

O'NEIL: Nu sunt de părerea d-tale. E lumină. E vesel. Dincolo lumea cântă și bea. D-ta de ce nu bei?

KING: N-am băut niciodată. Nu știu să beau. Eu sunt o persoană onorabilă.

O'NEIL: Și nu-ți pare rău?
KING: Cum?
O'NEIL: Nu-ți pare rău că ești atât de onorabilă? E timpul să nu mai fii. Mai avem de trăit cinci minute sau cinci ore. Zidurile mă rezistă încă, peste cinci minute, însă se pot prăbuși. Și atunci... închide ochii!... fermecătoarea domnișoară King. Închide ochii!...

KING: De ce îți bați joc de mine?
O'NEIL: Nu de d-ta.
KING: Sunt o fată bătrână și urată.
O'NEIL: Nu-i adevărat.
KING: Da. Bătrână și urată. Și d-ta îmi vorbești într-un fel de care mi-e rusine. „Fermecătoarea”.

O'NEIL: Domnișoară King, pasiunea mea în viață, vocația mea a fost să le vorbesc întotdeauna oamenilor alt limbaj decât cel pe care-l știu ei. Oamenii, domnișoară, toți oamenii trăiesc cu câteva idei fixe, de care se agată zi de zi, clipă de clipă, până la moarte. Ideea d-tale fixă este că ești onorabilă.

Bătrână, urată și onorabilă. Ei bine, eu îți spun că nu e adevărat. Ești adorabilă, fermecătoare.
KING: Taci.

O'NEIL: Astă seară așa vrea să dansez cu o lume pe care nu o cheamă nimeni la dans și să-i spun așa cum îți spun d-tale. „Fermecătoarea domnișoară King. Adorabilă domnișoară King”.

KING: Taci, vrei să mă faci să plâng?
O'NEIL: Vreau să-ți trăiești ultimele clipe în frumusețe. Înțelegi? În frumusețe. Haide. Vino dincolo. I-auzi cum răd? Cum cântă? Moartea se apropie, s-o primim cu paharul în mână.

Scena a II-a (Aceași – Frazer)

FRAZER *(intrând din stânga):* Sigur, cu paharul în mână. Se îmbrătă toți ca nebunii. Parcă l-ar aștepta cine știe ce fericire. Mi-e silă, zău. Ce nerușinare! Ce abjecție!
O'NEIL: Uite, îl vezi, e mai tare decât orice catastrofă. Moartea bate la ușa și el își păstrează mereu dezgustătoare la figură plină de demnitate. Vino, adorabilă domnișoară King. Dincolo e mai vesel. *(O'Neil și d-ra King, ies).*

FRAZER *(rămas singur în scenă):* Dezgustătoare mea figură plină de demnitate. Ce-o fi vrând să spună? *(sună telefonul)* Alo, Alo. Ciudad. Totuși, am auzit foarte lămurit sunând. Ce dracu. Visezi Alo, Alo.

Scena a III-a (Frazer – Beer)

BEER: Nu răspunde nimeni?
FRAZER: Nimeni.
BEER: Și nu se aude nimic în receptor?
FRAZER: Ba da. Văjălie, poचेste... Încearcă și d-ta...
BEER: La ce bun? Am încercat de 20 de ori până acum.
FRAZER: Mai încearcă o dată. Poate ai noroc.
BEER: Eu noroc?
FRAZER: Sigur. Ești un om norocos. Totdeauna ai fost.
BEER: Crezi?
FRAZER: Tot ce-ai făcut ț-i-a reușit. Mari lovituri, mari succese. Carieră strălucită!
BEER: „Carieră strălucită!” Ai jucat vreodată cărți, Frazer?
FRAZER: Jucam pe vremuri mult.
BEER: Ți-s-a întâmplat vreodată să stai o noapte întreagă la masa de joc și să câștigi... să vezi cum se adună în jurul tău gramezi de fise, monede, bancnote și pe urmă la sfârșit, în ultima clipă, să pierzi tot pe ultima carte. *(Simplu)* Eu pierd astă seară tot.

FRAZER: Toți pierdem astă seară tot.
BEER: Atunci de ce vorbești de noroc? Nu există. Nu cunosc.

FRAZER: Ai fost întotdeauna un om tare. Succesul te-a urmărit ca o umbră.

BEER: Și tot ca o umbră m-a lăsat. Uite. E ora 9. Ar trebui să fiu acum într-un automobil și să zbor cu 100 de kilometri pe oră.

FRAZER: Cum într-un automobil? Parcă ziceai că astă seară trebuie să fie nuntă.

BEER: Oarecum.
FRAZER: Nu înțeleg.
BEER: Multe nu înțelegi, Frazer. D-ta mă crezi bogat, puternic, sigur pe mine.

FRAZER: E impresia pe care ne-o dai.
BEER: Pe care mi-o dau și mie uneori. Ce vrei? Am început viața fără un ban în buzunar, fără un sprjin. E drept că am găsit un moment favorabil și am dat ceea ce se cheamă o lovitură. Toată averea mea a fost și este încă în joc. Sunt ca un dansator pe sarmă. O singură mișcare greșită și mă prăbușesc.

FRAZER: Lasă, lasă. Când cineva are un socru ca Swift...
BEER: Swift? E și el tot o combinație, o cifră... Evident, dacă ar fi vrut să mă ajute, ar fi putut.

FRAZER: Dacă ar fi vrut?
BEER: Dragă Frazer, acum când totul e aproape de sfârșit, când n-o să mai vedem în vecii vecilor cu ochii noștri, nici bursa, nici cursul cerealelor, nici acțiunile miniere, nici creditul, nici pe Swift – și nici măcar soarele – acum pot să spun adevărul. Bătrânul Swift n-a vrut în ruptul capului să mi-o dea pe fiică-sa în căsătorie. În ruptul capului. E un vulpoi bătrân și știe el ce știe. Tocmai de asta mă înțelesesem cu fata s-o răpesc astă seară. O urcam în mașină, dădeam drumul la accelerator și în primul oraș întâlnit în drum, ne căsătoream fără știrea nimanui. Era și asta o combinație?

Dar nici acum nu sunt sigur că ar fi reușit. Nici acum nu știu dacă așa fi putut scoate din toată aventura, singurul lucru de care aveam nevoie. Bani, numai bani, nimic altceva decât bani.
FRAZER: E de necrezut. Mie îmi spui asta? Mie, concurentul d-tale?
BEER: Concurent? Concurent la ce? Nu vezi că totul e sfârșit, Frazer? Înțelege odată. Noi de aici nu mai ieșim.
FRAZER: E groaznic.
BEER: Undeva, dincolo de zidurile astea, mai sunt burse care lucrează, acțiuni care se ridică și scad, averi care se refac sau se năruie într-o secundă, pentru că pe piața cursul grăului a crescut sau a scăzut cu o fracțiune de centimă, dar pe noi, pe noi doi, Frazer, jocul asta nu ne mai privește.
FRAZER *(dezolat):* Ai dreptate.

BEER: Și atunci nu e mai bine să punem capăt vechii noastre dușmăni? Nu e mai bine să ne strângem mâna? *(Își strâng mâinile. Lungă tăcere)* [...]

Scena VI (O'Neil – Beer)

O'NEIL: Ce interesante animale sunt oamenii ăștia. Uită-te, nefericitul ăsta de Frazer. Ce dihanie anticpatică are până adineaori și dintr-o dată, ca prin minune, a devenit om.
BEER: N-a fost niciodată mai rău decât alții. O fire nervoasă, un temperament iute. A primit multe lovituri. Și-a pierdut averea...

O'NEIL: Avea ră făcută în afaceri suspecte. Negof de femei.
BEER: Nu cred.
O'NEIL: N-ai auzit despre întreprinderile lui din port?
BEER: N-am auzit... și nici nu vreau să aud. Afară de asta, tu, care lucrezi nu în port, ci în centru, în plin centru al orașului. Spune-mi, te rog, domule avocat, dacă acolo la tribunal, în timpul justiției, vindeți o marfă mult mai nobilă.

O'NEIL: Da. Ai dreptate și acolo e o prăvălie. Nu mai bună decât afacerile lui Frazer... Ne ocupăm tot cu lucruri mai mult sau mai puțin dezgustătoare.

BEER: Fără să ne dăm seama.
O'NEIL: Ce e groaznic, e că oamenii nu pricep lucrurile astea simple, decât atunci când văd moartea cu ochii.

BEER: Toți devenim mai inteligenți, când ne prăbușim. Sunt și catastrofele bune la ceva.

O'NEIL: Ascultă, Beer. Ce crezi tu despre mine? Sunt sau nu sunt un nebuin veritabil?
BEER: Ești un geniu ratat.
O'NEIL: Geniu? Nu cred. Dar ratat, cu siguranță. Grozavă formulă, Beer. Geniu ratat. De ce? Whisky? Nu. Femei? Nu. Meserie? Succes? Bani? Nu, nu, nu. Și totuși sunt un ratat. Am talent se zice. Am momente de pasiune, de inspirație, de delir. Sunt uneori acordat ca o vioară pentru toate ideile. Cunosc, înțeleg tot. „Tot” și în același timp nimic. Un ratat. Un pierdut.

BEER: Pierduți, suntem acum cu toții.
O'NEIL: Da, dar eu sunt și mai pierdut. Cu mine mai e altceva.

BEER: Cu fiecare din noi mai e și altceva.
O'NEIL: Beer, e îngrozitor să fiu ca mine avocat. Să pledezi pentru toate cauzele. Fiindcă se culcă bărește în tine o întrebare: unde-i adevărul? Care-i adevărul? Și de întrebarea asta, trebuie să fugi toată viața. O! Dacă am putea porunci gândurilor: fugi! Dispareți! Și atunci nu ne mai rămâne decât un singur lucru, să bem. Să bem mereu. *(Telegraful se mișcă)*.

BEER *(tresărind):* Auzi? Telegraful. *(Se ridică și merge repede spre telegraf, unde cercetează banda de hârtie).* Nu înțeleg nimic. Numai puncte. Uuu... patru... opt. Pe urmă iar numai puncte... Ce poate să însemne asta?

O'NEIL: Inseamnă că și acolo se apropie sfârșitul.
BEER: Sfârșitul?
O'NEIL: Valurile urcă spre centru. Au inundat bursa, telegraful.

BEER: Sfârșitul. O'Neil, e mai bine să nu le spunem nimic celorlalți. Să nu-și dea seama. Noi doi suntem oameni tari și suntem pregătiți. Dar Frazer și Streten...
O'NEIL: Și mai ales femeile. D-ra King, care descoperea aseară că un pahar de whisky nu este o crimă. I-am dat să

Comedie dramatică în trei acte, de H. BERGER, prelucrată de MIHAIL SEBASTIAN

Fragmente

bea, îi place. Și fata blondă... cum o cheamă?
BEER: Lizzi.
O'NEIL: Are temperament și curaj. Vibra va o flacăra, când ț-i-a strigat tot ce ț-i-a strigat.
BEER: Sunt vinovat față de ea, O'Neil. Foarte vinovat. Dar e prea aspră și i-am judecă fără milă. Ai vorbit cu ea?
O'NEIL: Nu. Nu i-am spus nimic. Nici ei, nici celorlalți. Le-am dat să bea. E tot ce mai avem de făcut [...].

ACTUL III

(Același decor. Întineric. Ard câteva lumânări pe sfârșite. Toți dorm – fiecare pe unde a apucat – pe scaune, pe mese, pe bar. Nu se distinge în întineric nici o figură. Singură d-ra King la pian e trează – și-i privește pe toți în tăcere. De sus, coboară incet, în vârfurile picioarelor, Lizzi.)

Scena I

KING: Cine e? Cine umblă?
LIZZI: Ssst! Eu, Lizzi.
KING: Ce vrei?
LIZZI: Mi-e sete. Vreau apă.
CHARLIE *(din somn mormând):* Viineee...

LIZZI: Bietul Charlie. Nici în somn n-are liniște. *(A ajuns la bar, a căutat băgbind un pahar, își toarnă apă, bea. Pe urmă vine spre d-ra King)* Ce întineric. Dar d-ta, ce faci?
KING: Stau.
LIZZI: Nu dormi?
KING: Nu pot. Mă uit la ei. Îl ascult.
LIZZI: Sforăle?
KING: Nu.

LIZZI: Atunci?
KING: Nu știu. E un zgomot ușor, ca o răsuflare. Ascultă și d-ta *(rămân amândouă atente)*. Parcă s-ar auzi cum le bate inima. O singură bătaie de inimă – ca un ceas. Tic-tac, tic-tac.
LIZZI: Ti se pare.
KING: Domnișoară Lizzi... *(se oprește, ezită)*.
LIZZI: Ce e?
KING: Eu n-am văzut niciodată un domn, un bărbat.

LIZZI: Eu am tot văzut.
KING: Sunt frumosi?
LIZZI: Sunt groznic. Să știi de la mine. Un singur bărbat e frumos când doarme: bărbatul pe care-l iubești. Toți ceilalți se schimnosesc, se strâmbă parcă.
KING: Nu, nu. Mie, mi-e frică de ei. Totdeauna mi-a fost frică de ei. Nu știu cum să-ți spun. Parcă au ceva în ochi, un fel de flacăra.

LIZZI *(sceptică):* Or fi având.
KING: Dar în somn, uite-i nemiscați, cu ochii închiși – sunt blânzi, sunt buni.

LIZZI: Sunt obosiți.
KING: Niciodată, niciodată, nu i-am văzut atât de aproape. Am trecut pe lângă ei, pe stradă, i-am văzut cum mânacă, cum beau, cum injură. Niciodată nu i-am văzut cum dorm. Parcă sunt alții.
LIZZI: Dar când se trezesc – sunt tot ei.
KING: Ce multe lucruri știi d-ta, d-ră Lizzi.
LIZZI: Nu am plătit scump.
KING: Despre viață și despre oameni. Știi o groază de lucruri. Eu nu știu nimic.

LIZZI: Pentru că ai fost o persoană onorabilă, d-ră King. Persoanele onorabile nu știu niciodată nimic.
KING *(cu o ridicare din umeri):* „Am fost”... N-am fost nimic. Viața mea a început abia aseară. Aici, cu voi [...]..
LIZZI *(către d-ra King):* Mai bine dormi.
KING: E târziu?
LIZZI: Nu știu. Târziu, devreme, dormi. *(Se urcă pe scară. Pe una din trepte, doarme cu capul în mână) Frazer. (În trecere, în întineric Lizzi îl lovește)*.

FRAZER *(tresărind):* Ai? Cum?
LIZZI: Ssst... *(dispare pe scară)*.
FRAZER: Am înțepenit de tot. *(Se ridică.)* Hei! Cine-i pe aici? N-auzi? N-aude nimeni? Ce, ați murit cu toții?
KING *(mai mult pentru ea):* Poate.
FRAZER *(fără să știe cine a vorbit).* Cum? *(Tăcere. Se aude un sforăit scurt.)* Ei, drăcie. Dorm și sforăie. Cum îi rabdă inima să doarmă, nu pricep. Ce nesimțire. Și ce întineric. *(Coboară scara.)* Charlie. Unde ești? Charlie?

CHARLIE *(din somn):* Viineee...
FRAZER *(apropiindu-se de Charlie și zgâlțâindu-l):* Eii! Charlie, n-auzi? Scoală.
CHARLIE *(mormând fredonează cântecul lui din actul III)*
FRAZER *(zgâlțâindu-l):* Charlie.
CHARLIE: Ce e? Ce s-a întâmplat?
FRAZER: Se sting lumânările. Se termină.
CHARLIE: Lumânări? *(cască)*

FRAZER: Trebuie să aprindem attele – că rămănem pe întineric.

CHARLIE: Ei și? Mai bine pe întineric.
KING: Da. Mai bine.
CHARLIE: Pe întineric nu se vede cine-i alb și cine-i negru.

KING: Cine-i frumos și cine-i urât.
CHARLIE: Un lanț... da, un lanț pe întineric.
FRAZER: Să mă lăsați prostiile. Ce vreți, să-mi sparg capul în bezna asta. Haide. Lumânări.
CHARLIE: Vinee. *(Se ridică brusc și merge spre bar să caute lumânările.)* Uite, numai asta două au mai rămas.
FRAZER: Cum? Numai două?

CHARLIE: Altele nu mai sunt. Gata.
FRAZER: Nu trebuia să le fi aprins pe toate odată. Acum ce ne facem?

CHARLIE: Facem un lanț.
FRAZER: la mai taci. Pune o lumânare deoparte pentru mai târziu. Economie. Acum o aprindem numai pe asta. *(A aprins lumânarea și ridicând-o ca pe o torță, se uită de jur împrejur),* la te uită la ei cum dorm.

CHARLIE: *(S-a dus să ascundă cealaltă lumânare, dar în trecere s-a apropiat și a pus mâna pe cărpele care astupă crăpăturile usii).* Domnule Frazer.

FRAZER: Ce e?
CHARLIE: Nemaipomenit.
FRAZER: Ce s-a întâmplat?
CHARLIE: Veniți până aici.
KING: Ce e, Charlie? Ce e?
CHARLIE: Cărpele sunt uscate.

FRAZER: Imposibil.
CHARLIE: Puneți mâna pe ele.
KING: Nu mai curge apă?
CHARLIE: Nici un strop.
FRAZER: Adevărat, cărpele nu sunt mai ude decât aseară. Ba una e uscată de tot.
KING *(cu teamă, ca și cum n-ar îndrăzni să-și spună gândul întreg):* Oare să fi... Să se fi...

FRAZER: Nu, nu. Nu se poate. Nu se poate... Dar dacă ar fi adevărat... Dacă am ieși de aici...
CHARLIE: Ce s-a întâmpla?
FRAZER: Nu știu încă... Am începe o altă viață. Să ne ajutăm unul pe alții. Toți împreună. Toți frați.
CHARLIE: Sigur. Albi, negri. Toți frați.
FRAZER: Da, da. Dar mai întâi să trecă potopul. După potop vedem noi.

TOȚI *(năvălind înăuntru):* Lumina electrică. Ura, ura. S-au aprins lămpile. Suntem salvați.
FRAZER: Lămpile. Dragele de ele. Uite, cum ard. Mai încet. Umblați încet. Vorbiți încet. Nu cumva să se stingă.

STRETEN: Dați-mi voce, domnilor. Poate că și telefonul funcționează. Stați să înțerc.
TOȚI *(afară de Lizzi și O'Neil, imbulzindu-se în jurul telefonului):* Da, da. Telefonul.
STRETEN: Alo, alo.
O'NEIL *(către d-ra King, care se îndesă și ea la telefon, împreună cu ceilalți):* D-ră King, vrei să chemi pe cineva la telefon?

KING: Nu. Nu, n-am pe nimeni.
LIZZI: Atunci de ce te imbulzești?
KING: Știu eu? Poate că spune ceva.
STRETEN: Alo, alo.
BEER: Nu țipa așa tare. Dă-mi-l mie.
FRAZER: Dă-mi-l mie.
STRETEN: Las-că știu eu cum să vorbesc la telefon.
CHARLIE: Las-că știe el.
STRETEN: Alo, Alo... Nu se aude nimic. Absolut nimic. Nu i-s-a dat încă drumul.
FRAZER: Dar o să-i dea. Până una alta, să bem domnilor. *(Se îndreptă în grup spre bar.)*
HIGGINS *(către Lizzi):* Și cum ați petrecut noaptea asta, domnișoară?

LIZZI: Nu știu. Am uitat.
HIGGINS: Tot ce se întâmplă aici, e atât de original. Parcă am fi la teatru. Și eu am jucat odată într-o piesă...
LIZZI: Lasă-mă domnule.
HIGGINS: Pardon. Scuzăți. *(Căutând pe cineva cui să-i povestească, o urmărește pe d-ra King).* Și eu am jucat odată într-o piesă...

KING: Da, da. Am auzit.
HIGGINS: Ați auzit de mine?
KING: Lasă-mă domnule.
STRETEN *(către cei care se imbulzesc la bar):* Încet domnilor, încet. Să spună fiecare ce dorește. Cu ce vă putem servi.

O'NEIL: Whisky.
STRETEN: Whisky.
CHARLIE: Vinee...
NORDLING: Bere.
STRETEN: Bere.
CHARLIE: Vinee...
FRAZER: Cocktail.
STRETEN: Cocktail.
CHARLIE: Vinee...
FRAZER *(către Beer, care e singur la o masă, cu un creion și o hârtie înaintea lui):* Domnule Beer, vino să bem împreună un pahar.

BEER *(preocupat de socotelle lui):* Mulțumesc, nu mi-e sete.
FRAZER: Vedeți? Acum nu-i mai este sete. Nu mai are poftă.
BEER *(scotind):* 284 de mii Buffalo, 32 de mii trei sute...
LIZZI *(apropiindu-se de masă și uitându-se peste umărul lui):* Ce faci aici, Billy?
BEER: Am treabă. Socotesc... *(calculând mai departe),* Minneapolis, 6 milioane.

LIZZI *(cu ironie):* Șapte.
BEER: Cum?
LIZZI: Opt. Nouă. Zece.
BEER: Te rog, nu mă încurca.
LIZZI: Fii liniștit. Nu vreau să-ți încurc socotelle. *(Urcă scara și dispare.)*
HIGGINS: Domnilor. Vă rog să mă ascultați. Ridic acest pahar în cinstea luminii electrice, care ne-a revenit, după o

atât de lungă întrerupere. O salut. Dv., domnilor, poate nu știți – dar lumina electrică este totul.
KING: Nu-i adevărat. Mai e și altceva. Lanțul.
STRETEN: Care lanț? Ce lanț?
NORDLING: Ssst. Tăcere.

HIGGINS: Eu am jucat în multe piese, d-lor.
FRAZER: Iar începe ăsta cu piesele lui.
HIGGINS: Cu ce credeți dvs. că se joacă teatru?
KING: Cu inima.
HIGGINS: Nu. Cu electrică. Fără inimă, se poate. Fără electrică. Nu. De aceea, zil, salut lumina electrică – și ridic paharul spre gloria ei...
NORDLING: Să trăiască.

HIGGINS: Afară de asta, dați-mi voie – nu pot trece sub tăcere, pe amfitrionul nostru, dl Streten. Domnilor, am umblat prin toate cărciumile din lume – dar trebuie să recunosc că nicăieri nu m-am îmbătut ca azi noapte, aici, pe gratis.
STRETEN *(sărind în sus):* Pe gratis? Cum pe gratis?
HIGGINS: Nimeni, de când mă știu, nu m-a tratat cu atăta inimă. Nimeni nu mi-a dat de mâncare și de băut ca el. Să trăiască.

STRETEN: Te-am tratat? Eu? Pe gratis? Golanule! Vagabondule! Charlie! Charlie!
CHARLIE *(care între timp a a*